

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto, za pol leta dve kroni, za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin.

:: Telefon štev. 216. ::

C. kr. poštne hran. št. 64 846
Kr. ogrsko „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratom po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru.

Vsebina: Kmetijsko in gospodinjsko šolstvo v Belgiji. Strojna zadruga v Cirkoveah na Dravskem polju. Strojne zadruge v Nemčiji. Največji sovražnik narodnega gospodarstva. Vestnik Zadružne zveze. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Razglas. Občni zbori.

Kmetijsko in gospodinjsko šolstvo v Belgiji.

Prva dežela v Evropi je bila Belgija, kjer so spoznali, kako važno je, da se kmetice pravilno, svojemu stanu primerno izobrazujejo. Pred 9 leti so ondi po prizadevanju takratnega generalnega kmetijskega nadzornika, Pavla de Vuyst, začeli energično snovati kmetijske gospodinjske šole (écoles ménagères agricoles) in kmetijske gospodinjske potovalne šole (écoles ménagères agricoles ambulantes). Da so se mogle te šole snovati tako hitro, je pripisovati splošni organizaciji šolskega pouka v Belgiji. Vsi belgijski zakoni, ki se nanašajo na šolstvo in pouk, so okvirni zakoni. Vlada predloži učni načrt, v katerem so vedno samo nekateri predmeti obligatni. Občine, zasebniki, samostani itd., ki hočejo ustanoviti kako šolo, izberejo po svojem predarku iz predloženega učnega načrta tiste predmete, kateri se jim zde pripravi za njihove razmere in so le dolžni, da ta učni načrt, ki ga sami napravijo, predlože vladi v odobritev. Poleg tega so dolžni vsako leto vladi obširno poročati o tem, kako

se je ta učni načrt obnesel. Na podlagi tako dobljenih skušenj izdela vlada vsakih par let nov učni načrt. Pravijo, da na ta način pouk ne more odreveneti in da je poskrbljeno za vedno boljši napredek.

Ljudska šola (école primaire) obsega v Belgiji šest razredov, ki se zopet porazdele v tri oddelke, obsegajoče po dva letnika. Tem 6 razredom je skoraj vedno pridružen še sedmi za deklice. V tem razredu, ki pa ni samostojen letnik sam zase, ampak le dopolnilo petega in šestega razreda, se poučuje dvakrat na teden (popoldne ob sredah in sobotah) v šolski kuhinji in pralnici, ako ima šola take prostore, če ne, se vrši pouk v drugih primernih prostorih. Poučuje učiteljica, ki je za to usposobljena, o pravilnem gospodinjstvu, ki v kmetijskih občinah poleg kuhanja, likanja, šivanja, krpanja, oskrbovanja stanovanja in oskrbovanja bolnikov obsega še pouk o glavnih stvareh v perutninarstvu, mlekarstvu in vrtinarstvu. Obiskovati ta razred ni obligatno, vendar je dobiti le prav malo deklic, ki bi ga ne obiskovale. Pouk je teoretičen in praktičen,

katerega dopolnjuje v vseh letnikih zopet fakultativen, toda le teoretičen pouk. S tem pa se belgijska šolska uprava še ne zadovoljuje. V ljudski šoli se poučuje tudi o zdravstvu (higijeni), pri čemer zvedo otroci najpotrebnejše, kako je treba negovati telo in zdravje, o higijeni obleke, stanovanja, živil itd. Ta pouk o zdravstvu je prav za prav tudi nekak gospodinjski pouk v širšem pomenu besede. O teh stvareh se poučuje v vseh letnikih in je obiskovanje tega predmeta zasilno. Poleg tega pridejo v poštev še berila. Belgijsko berilo za dekliške šole je skoraj učna knjiga gospodinjstva in kmetijstva, sestavljena v mikavni in lahko umljivi obliki. Vrh tega se pri naravoslovnem pouku vedno gleda, da se ozko naslanja na potrebe praktičnega življenja, n. pr. kemija, kuhinjska opravila itd. in se v prvi vrsti razmotrivajo in obravnavajo oni pojavi, s katerimi prihajajo učenke v neposreden stik. Brez dvoma je, da nudi tako urejena ljudska šola dobro predpripravo za poznejši strokovni pouk.

Belgijskih ljudsko-šolskih učiteljic splošno izobraževanje traja, kakor pri nas, štiri leta v posebnih pripravnicah. Od drugega letnika naprej je poskrbljeno za pravilen, teoretičen in praktičen pouk v gospodinjstvu, ki se dopolni še s poukom o hranitvi in o živilih. Navod za ta pouk povdarja izrecno, da pouk ne bodi samo beseden, ampak stvaren, tako da gresta teorija in praksa vedno roko v roki. Tudi tu se dopolnjuje, kakor v ljudski šoli, s poukom o zdravstvu. Kako temeljito se poučuje in kako močno se jemlje ozir na praktične potrebe, izhaja iz tega, da se pri tem predmetu ne obravnavajo samo navadne stvari iz zdravoslovja in prve pomoči pri nezgodah, ampak tudi na pr. podrobno šolska higijena. O higijeni se poučuje samo v tretjem letniku, toda bodoče učiteljice so zavezane, predno jih nastavijo, obiskovati še poseben „tečaj rdečega križa“. Prav dobro je sestavljena učna snov za naravoslovne vede. V prvem in drugem letniku nahajamo predmete, kakršni

so upeljani tudi pri nas, v tretjem letniku pa le vrtnarstvo z ozirom na uredbo in oskrbovanje hišnega vrta in dalje oskrbovanje domačih živalij, pred vsem krav in kuretine. Ta učna snov velja ne samo za bodoče učiteljice po kmetih, ampak tudi za mestne učiteljice. V četrtem letniku pa se predela samo ona učna snov, o kateri je treba poučevati v ljudski šoli in se prirejajo vzgledna predavanja, da se bodoče učiteljice vadijo v poučevanju. Predno more biti učiteljica definitivno nastavljena, mora napraviti štiritedenski gospodinjski tečaj v prvi učiteljski pripravnici „Voivre Notre dame“. Predno ne napravi tega tečaja, se tudi ne more priglasiti za usposobljenostni izpit. Ta izpit se more delati še le po preteku šestmesečne poskusne dobe, v kateri mora učiteljica poučevati vse to, česar se je učila kot učenka. Imenovani vzgledni zavod je opisanim štirim letnikom pridodal še petega, ki se deli v dva oddelka, v obrtnega in kmetijskega. Obema je skupen le gospodinjski pouk in pouk o oskrbi otrok. Pouk o oskrbovanju otrok je tako urejen, da je zavod res lahko ponosen nanj. V prostoru, kjer se poučuje, je dobiti vsega, kar potrebuje otrok od svojega rojstva do šestega leta, obleko, higijenične instrumente, igrače, raznovrstne zibeli, postelje itd. Ravno tako praktičen je pouk o obrtniji. Tudi tu je v posebni sobi dobiti vse belgijske industrije, sestavljene v vzornih zbirkah, ki kažejo produkt od njega početka v sirovem stanju do dovršenega izdelka. Tudi gojenke kmetijskega oddelka morajo te zbirke natančno proučavati, da morejo, kadar dobe ta ali oni obrtnijski izdelek v roke, spoznati, iz česa je narejen, kar je važno zlasti za vse vrste tekstilnih izdelkov. Kmetijskemu oddelku je priklopljeno tudi vzorno gospodarstvo, v katerem morajo gojenke takoj prakticirati. Zavod je v posesti uršulink in ga država podpira. Tako na pr. daje za vsako leto za počitniški gospodinjski tečaj, katerega se mora v smislu predpisov vselej udeleževati 72 učiteljic, podpore 8000 frankov.

Toliko o izobraževanju učiteljic v kmetijskih strokah.

Pravi kmetijski gospodinjski pouk v Belgiji se deli v kmetijske gospodinjske šole in potovalne kmetijske gospodinjske šole.

Prve se zopet dele v tri različne skupine, v kmetijske gospodinjske sekcije, kmetijske gospodinjske šole in višje kmetijske šole.

Na kmetijskih gospodinjskih sekcijah traja pouk eno leto in so vedno pridružene kaki kmetijski gospodinjski šoli, ki so po potrebi enoletne ali dveletne. Dočim so gospodinjske šole nižje strokovne šole, so sekcije splošne nadaljevalne šole, v katerih se samo mimoregre deli osnovni pouk v vrtnarstvu, mlekarstvu, gospodinjstvu, perutninarstvu in knjigovodstvu. V enem ali drugem teh predmetov se poučuje najmanj eno ali dve uri na teden.

Pri kmetijskih gospodinjskih šolah je ravno nasprotno. V njih se poučujejo natančnejše in obširnejše vse stroke kmetijstva, ki pridejo za kmetico v poštev, poleg tega pa še naravoslovne vede, vzgojeslovje, zdravoslovje, knjigovodstvo in osnovni pojmi iz nauka o trgovini.

Višje kmetijske šole so dvoletne in so v prvi vrsti namenjene bodočim učiteljicam, ki bodo delovale na deželi. Poleg zgoraj navedenih predmetov, ki se morajo tu poučevati znanstveno, obsega učni načrt še bakteriologijo, agronomijo in higijeno kmetijskih stavb za ljudi in živali. Ta znanstveni pouk izpopolnjuje praktični pouk, pri katerem gojenke opravljajo vsa dela, ki so potrebna v hiši, na dvoru in vrtu. Kot najboljši in naravnost vzoren zavod te vrste velja v Belgiji Berlae-lez-Pierre, ki ga vodijo sestre Jezusovega Srca.

Kmetijske potovalne gospodinjske šole v Belgiji so bile prvotno le gospodinjske in mlekarske šole in so šele polagoma privzele v učni načrt tudi pouk o perutninarstvu in vrtnarstvu. Trajajo po tri do štiri mesece. Na dan se ne poučuje več kakor po šest ur, večinoma pa po štiri do pet ur. Učni predmeti so zvečine isti kakor v kmetijskih gospodinjskih šolah, samo da se snov bolj skrajša in

da odpade vzgojeslovje, meščansko pravo in narodna ekonomija. Pač pa ostanejo naravoslovne vede, knjigovodstvo in osnovni pojmi iz nauka o trgovini. Število učenk v teh potovalnih tečajih ne sme biti nižje kakor 20 in ne višje kakor 24. Poučujeta po dve učiteljici, ena gospodinjstvo, druga kmetijske predmete. Za vsprejem učenk se zahteva dokončano 15. leto.

Tudi za pouk v gospodinjstvu in kmetijstvu so določena vodilna načela le z okvirnimi zakoni. Vlada predloži učni načrt, kateri se potem v posameznih slučajih prikroji primerno krajevnim razmeram. Velika važnost se polaga na nazorni pouk, ki se raztega od najvažnejših do najbolj malenkostnih stvari. Ako n. pr. stopimo v učno sobo belgijske kmetijske gospodinjske šole, vidimo na stenah v lepih barvotiskih najrazličnejše podobe, n. pr. kako je treba molsti in kako se ne sme, kako je treba prati in kako ne i. t. d. Med slikami pa vise z velikimi črkami napisane zapovedi vsakdanjega življenja in kratki izreki in pregovori, ki se nanašajo na snažnost, dostojnost i. t. d. V vsaki šoli nahajamo tudi pralnico, v kateri se učenkam takoj praktično pokaže, kako je treba ravnati pri pranju.

V belgijskih gospodinjskih šolah opazamo še neko posebnost. V Belgiji se dele za vse premije, za pridnost, lepo obnašanje itd. Prav posebno umesten je način, kako se pospešuje varčnost. V gospodinjskih šolah in tečajih oskrbujejo gospodarstvo učenke same, menjaje se v posameznih skupinah. Za izdatke je določena že naprej gotova vsota in ako se ta prekorači, morajo dotičnice primanjkljaj iz svojega pokriti.

Dobrodejne posledice kmetijskega gospodinjkega pouka v Belgiji se kažejo povsod. Ženske osebe ne zapuščajo več dežele in ne odhajajo v mesto. Nobena deklica, ki je kedaj obiskovala kako gospodinjsko šolo ali tečaj, ne zapusti več svojega doma, da bi odšla v mesto. Ako so njeni stariši premožni, uporablja pridobljeno vednost v domačem gospodarstvu,

če pa so revni, stopi v službo in varčuje tako dolgo, dokler si toliko ne pridobi, da si sama ne ustanovi majhnega gospodarstva. Tukaj se zopet kaže prav posebno prednost belgijskega kmetijskega pouka. Belgijska kmetijska deklica se ne navadi pri pouku v mlekarstvu samo preskušati mleko, koliko ima tolšče itd., ampak tudi, kako se da mleko najbolj ugodno v denar spraviti. Ona ne dobi samo strokovnega pouka, ampak se tudi trgovsko izobražuje. V današnji dobi industrije in trgovine je skoraj predpogoj za obstanek kmetijstva, da se tudi industrializira in preuredi v trgovskem smislu.

Kar zadeva organizacijo kmetijskega gospodinjstva pouka v Belgiji, je pripomniti, da ga ne prireja država, pač pa ga zelo podpira in pospešuje. Kmetijske gospodinjstvene šole in poučne tečaje priredi vedno dotična občina s pomočjo provincije in kmetijskega okrajnega društva. Država pa jih le podpira, toda bogato. Tudi za prvo uredbo šol, oziroma tečajev da država zelo znatno podporo. V potovalnih tečajih se ne pobira učnina, ampak samo majhni doneski za hrano (kvečjemu 25 centimov na dan). Tudi v gospodinjstvenih šolah povprečno šolnina ni visoka in znaša od 300 do 500 frankov na leto. Vrednim in revnim učenkam daje država poleg tega tudi štipendije.

Semkaj spadajo tudi tečaji in predavanja za kmetice, ki jih prireja država. Ti tečaji, na katerih poučujejo strokovni učitelji in učiteljice, trajajo pet do deset dni. Poučuje se o gospodarstvu, k čemur spada seveda tudi pouk o mlekarstvu, vrtnarstvu perutninarstvu in dalje o zdravoslovju, zlasti o oskrbovanju otrok in o prvi pomoči pri nezgodah. Z ozirom na trajanje tečaja sta za vsak predmet določena eden ali dva dni. Predavanja se prirejajo v sporazumu z „zvezo kmetic“ (cercle de fermieres), ki je bila ustanovljena pred šestimi leti. L. 1910 se je vršilo 232 predavanj. „Zveze kmetic“ so urejene po provincah in imajo po posameznih krajih krajevne skupine. Večinoma se osnujejo pod uplivom kakega poučnega

tečaja. V njih se združujejo bivše gojenke, pa tudi njihove matere, sestre itd. Namen jim je razširiti in poglobiti strokovno znanje med kmeticami in zastopati njihove stanovske koristi. Članice se zbirajo navadno dvakrat na leto k zborovanjem, pri katerih se prirejajo vedno poučna predavanja. Poleg tega izdajajo in razpošiljajo tiskovine manjšega obsega o kmetijskem gospodinjstvu in zdravoslovju, naročajo semena, plemene živali in stroje, ki se rabijo v gospodinjstvu in oddajajo to blago po znižanih cenah svojim članicam. Vsaka krajevna skupina ima svojo strokovno knjižnico. Osrednji odbor pa izdaja strokoven list, ki izhaja vsak teden v francoskem in vlamskem jeziku. Da bi bila udeležba pri shodih in zborovanjih tem večja, se vedno v zvezi z njimi priredi po predavanju tombola z različnimi kmetijskimi dobitki, kateri se potem pridruži koncert ali kaka druga zabava.

Belgijskega država zelo razsodno podpira gospodinjstveni pouk na kmetih in je l. 1910 izdala v ta namen K 137.000. H koncu naj omenimo še vrtnarske šole, ki skozi celo leto po vsi deželi prirejajo potovalne tečaje, trajajoče od 5 do 14 dni. Na teh tečajih poučujejo strokovni učitelji in se pri predavanjih jemlje v poštev samo oskrbovanje hišnega vrta in sicer oskrbovanje sadnega drevja, pridelovanje zelenjave in vzgoja cvetlic. Na koncu vsakega takega tečaja, ki obsega teoretične in praktične stvari, se morajo udeležniki podvreči izpitu, o katerem dobe izpričevalo in poleg tega kratko tiskano navodilo o tem, o čemur so se na tečaju učili.

Vsled teh prizadevanj se je strokovno znanje belgijskega ljudstva zelo povzdignilo in obenem s povzdigo ljudske izobrazbe se je povzdignilo tudi blagostanje ljudstva.

Strojna zadruga v Cirkovcah na Dravskem polju.

Z največjim zanimanjem smo v Cirkovcah čitali predavanje g. Antona Belca, ki ga

je imel o strojni zadrugi pri Št. Vidu nad Ljubljano na občnem zboru Zadružne zveze v Mariboru.

A ne samo z največjim zanimanjem, ampak tudi z največjim veseljem, kajti naš kranjski tovariš nam je govoril prav iz srca. Na Štajerskem tudi nismo še tako brez vsega; tudi v Cirkovcah imamo strojno zadrugo in smo ž njo doživeli približno isto, kakor Šentviščanje s svojo, ter zato izvrstne nasvete g. Belca le z vsem prepričanjem potrjujemo. Ker pa dva glasova bolje zaležeta nego eden, naj občinstvo tudi zasliši o naši zadrugi, ki je sicer še mnogo mlajša, a vendar ima že pokazati na take doživljaje, da sledi iz njih marsikateri koristen nauk.

Delovati je začela naša zadruga pravzaprav že v decembru predlanskega leta, potrjena pa je bila še-le dne 16. februarja 1911, in sicer pod imenom „Strojna zadruga v Cirkovcah, registrovana zadruga z omejeno zavezo“. Delež, ki se seveda ne obrestuje, a pri izstopu zadružniku vrne, iznaša 10 K, pristopnina 1 K. Članov je bilo pri ustanovitvi 27, danes jih je 43. Več se jih ne bo sprejelo, ker stroji že zdaj komaj delo opravljajo. Zunanje podpore zadruga doslej še ni dobila nobene, pač pa jej je taka že zasigurana, in sicer od države 1000 K in od dežele 1000 K. Za zadnjo se imamo najbolje zahvaliti deželnemu odborniku in odborniku Kmetijske družbe, gospodu prof. Robiču.

Delovanje se je začelo s tem, da si je kupila zadruga nov bencinski motor in staro mlatilnico, ki se je morala še-le dati popraviti. Motor, ki proizvaja 7 do 9 konjskih sil, je izvrstno delo priznane avstrijske firme ter stal brez podstave 3045 K. Podstavo s kolesi nam je v popolno zadovoljnost naredil Pfeifer v Hočah. Ž njo vred pride motor na 4000 K. Z motorjem smo zelo zadovoljni; mlatilnica, ki nas je stala 170 K, pa ni bila za nič; po prvih poskusih se je zdrobila in denar za njo je bil izvržen. Takoj smo si kupili novo; stala

je sicer 1632 K, a deluje do današnjega dne izvrstno. Motor in mlatilnica zmlatita do 250 kop (kopa = 60 snopov) pšenice ali ovs, tudi žita, na dan ter oddajata zrnje v dveh vrstah: lepo in slabejše; pleve seveda odpadajo še posebej. Bencina je za eno uro dela treba 2·7 kg, kar stane 54 v; vrhu tega plačuje zadruga dvema fantoma, da hodita z motorjem in mlatilnico ter vlagata snopje in uravnava stroje, po 24 vinarjev od ure. Hrano dobivata, kjer delata, brezplačno. Fanta imata tudi stroja snaziti, kar pa se jima ne plačuje posebej. Potemtakem stane 1 ura mlatitve zadrugo 1 K 2 vin. Plačuje se pa zadrugi 2 K 50 vin. za uro. Vsled tega ji od vsake ure ostane 1 K 48 vin. S tem denarjem odplačuje svoto, ki sta jo po odbitku podpore stala motor in mlatilnica, in bo ta svota kmalu poplačana, ker sta stroja samo v tekočem letu zaslužila že nad 1200 K. Mlati se seveda samo zadružnikom, kakor to že pravila določajo; dela je vedno jako mnogo in so strojev vsi veseli ter polni hvale.

Za motorjem in mlatilnico smo si omislili tehtnico, ki nese 40 met. stotov. Tudi ta je izdelek avstrijske firme; stala je 1500 K; jako zadovoljni smo ž njo. Opozarjamo pa, da se za tehtnice podpore načeloma odrekajo. (Opomba uredništva: To bo tako umeti, da država kakor dežela podpore v ta namen iz katerega drugega fonda ne dajata, dokler je odprt 6 milijonski fond za pospeševanje živinoreje in vnovčevanje živine, ker se ima izrecno iz tega fonda tudi podpirati nakupovanje tehtnic. Lani se je n. pr. za napravo tehtnic iz tega fonda dalo skupno 4000 kron, in sicer občini Lembah pri Mariboru, dvema gornještajerskima občinama in dvema gornještajerskima kmetijskima podružnicama. Torej le potrkati! In sicer se je obrniti do deželnega odbora, oziroma tudi do poljedelskega ministrstva, ter izrecno povedati, da se iz 6 milijonskega, z zakonom dne 30. decembra 1909, ustanovljenega fonda za povzdigo živinoreje in vnovčevanje živine prosi podpore.)

Naslovov onih firm, od kojih imamo motor, mlatilnico in tehtnico, tukaj ne navajam; uveren pa sem, da je onim, ki se za nje zanimajo, naš g. župnik, ki nam zadrugo vodijo, rade volje pismeno naznanijo. Sicer pa je vsakdo prijazno povabljen, da pride po informacije osebno ter si obenem stroje ogleda.

Omeniti mi je še eno pripravo, ki smo si jo nabavili, in sicer pri Pfeiferju v Hočah; to je luščilnik; jako praktična reč, s katero se koruze v kratkem času nalušči jako mnogo; stane le 45 kron.

Vse, kar naša zadruga zdaj ima, je jako dobro, solidno in zelo praktično; na motorju se nam še zdi posebne vrednosti, da je prav enostaven. Le eno dela našemu gospodu vodji skrbi, in to je: vsak bi rad imel takoj zmlačeno, istočasno pa motor in mlatilnica na mnogih krajih ne moreta biti. Toda v zadrugi se temu nedostatku ni mogoče ogniti, in zato je pač vsakemu, ki ni prvi, treba malo potrpeti, da pride na vrsto. Eden mora biti prvi, in eden zadnji. No, da pa prvi in zadnji ne bodo vsako leto isti, za to bodo gospod vodja že poskrbeli. In tako se bo tudi edina nevoljica sčasoma izpremenila v zadovoljnost.

Sicer pa se omenjeni nedostatek, če že ostanemo pri tej besedi, s koristjo, ki jo imamo od strojne zadruge, ne da staviti v razmerje. Taka zadruga je velikanske vrednosti; kdor je nje ud, jo še-le prav spozna; a treba je, 1. da nima preveč članov, 2. da se kupujejo le dobri in zares koristni stroji, in 3. da je vodstvo pravo. Toda volja sama ne zadostuje; naša zadruga ima 5 mož v načelstvu in 5 v nadzorništvu. Od časa do časa je treba sej, v katerih se napravljajo zapisniki, v vsem poslovanju pa združnega duha, točnosti in vestnosti.

Naša zadruga danes še ni do kraja razvita; s tem hočemo reči, da si bo sčasoma nabavila še druge stroje; saj se že motor da in mora izrabiti v razne namene. Tako bi nam na pr. lahko gonil mlin, katerega bi nam bilo tako treba, kakor slepcu očesa. Toda na tega

bomo že še morali nekoliko časa čakati, kajti stal bi z zidano hišo vred, kakor nam je strokovnjak izračunil, približno 15.000 K.

Toliko torej o naši strojni zadrugi. Kakor mi je znano, se doma in v okolici govori o njej le s pohvalo ter priznava, da bi bila taka zadruga velikega pomena še tu in tam. No, v Hajdinju pri Ptujju se je dne 26. nov. že storil začetek za njo, in nekatere druge vasi še mislijo slediti, kakor slišim. Prav tako; ne bo jim žal, če se bodo držale svetov, podanih tu in v poročilu g. Belca. A strojne zadruge so vredne, da se osnujejo ne le po Ptujškem polju, ampak povsod, kjer kmetijske hiše niso preoddaljene in kjer je za stroje dovolj dela. Zaradi preobilja delavskih moči menda ne bodo nikjer nevšeč. Zato je za gotove razmere morem iz polnega prepričanja le priporočati najtopleje.

Čirkovčan.

Strojne zadruge v Nemčiji.

Pomanjkanje delavcev je na kmetih čedalje večje. Vse sili v mesto v tovarne. Kje naj kmet dobi potrebnih delavskih sil, da more polje obdelovati ter sploh opravljati svoje kmetijske posle? Stroji naj mu nadomeščajo delavce.

Strojni obrat nudi kmetu sledeče koristi:

1. S pripravnimi stroji se kmetijsko delo hitreje izvrši.

2. Kmet je bolj neodvisen od delavcev, katerih ni mogoče vselej dobiti, dočim so mu stroji vedno na razpolago.

3. Delo s stroji je veliko cenejše, kakor pa delo, ki je izvršujejo ljudje.

Toda lastne stroje si nabavijo lahko veliki in premožni kmetje, mali kmet si sam strojev ne more kupiti, ker so 1. predragi, 2. nima primerne shrambe, 3. ker ne izrabi strojev. Zato se mora več kmetov združiti v strojno zadrugo z namenom, da si skupno nabavijo in uporabljajo kmetijske stroje. Na ta način je v Nemčiji nastalo lepo število strojnih zadrug.

Lahko razločujemo tri vrste strojnih zadrug, in sicer za mlatenje, za oranje in druge strojne zadruge. Leta 1908 je bilo v Nemčiji 399 strojnih zadrug z 8885 udi, in sicer je bilo 378 strojnih zadrug za mlatenje, 18 za oranje s parnimi plugi in 3 druge strojne zadruge.

Strojne zadruge za mlatenje imajo deloma neomejeno jamstvo, deloma omejeno. Zadruge z omejenim jamstvom dopuščajo, da smejo udje imeti po več deležev, in sicer določajo nekatere zadruge število deležev po številu oralov zemlje, ki jo ima ud. Deleži znašajo od 1 M do 300 M, jamstvo pa za vsak delež od 100—2000 M. Važno je pri teh zadrugah, kako udje uporabljajo stroje. Navadno uporabljajo stroje po vrsti, kakor se priglase. Včasih se mora ozirati tudi na krajevne razmere, da ni treba strojev vedno semintja prepeljavati.

Koliko se plača od mlačve? Navadno plačujejo od ure, seveda se pri tem ozira na sposobnost strojev in na pogoje, ki jih stavi odbor. Računa se od ure, in sicer približno tako-le:

Ako 1 mož pomaga brez stiskalnice	brez premoga	3:00—3:50 M
" 1 " " s stiskalnico		3:75—4:00 "
" 2—3 možje pomagajo brez stiskalnice		3:75—4:00 "
" 2—3 možje pomagajo s stiskalnico		4:50—5:00 "
" 4 možje pomagajo brez stiskalnice		4:50—5:00 "
" 4 " " s stiskalnico		5:50—6:00 "

Ako zadruga da tudi premog, se plača brez stiskalnice 7:50—8:50 M, s stiskalnico 9:00—10:50 M.

Odbor izvoli v soglasju z nadzorstvom iz svoje srede poslovodjo, ki oskrbuje knjigovodstvo, blagajno in dopisovanje.

Razun poslovodje nastavijo še mašinista, ki ima v oskrbi stroje. — Razun mlačve se pečajo te vrste zadruge tudi z žaganjem drv in z drobljenjem (šrotanjem) žita.

Manj so razširjene zadruge za oranje s parnim plugom. Te vrste zadruge imajo navadno neomejeno jamstvo. Za oranje se plača po globokosti brazde, in sicer do 8 palcev globočine brez valjarja 5:00—7:00 M od oralu, od 8 palcev globočine z valjarjem 6:00—8:00 M

od oralu, do 11 palcev globočine 6:00—8:50 M od oralu. Neudje doplačajo še 1 M od oralu. Pri teh zadrugah so nastavljeni: 1 mojster oratar, 2 mašinista in 1 voditelj pluga. Druge delavce mora oskrbeti gospodar sam.

Kadar stroji niso v delu, se shranijo v strojne shrambe.

Razun teh dveh vrst strojnih zadrug sta še 2 vozni zadruge in 1 zadruga za stiskanje sena. — Tudi razne druge zadruge, predvsem hranilnice in posojilnice preskrbljuje mnogokje kmetijske stroje svojim članom. A. M.

Največji sovražnik narodnega gospodarstva.

G. urednik, danes sem se namenil napisati nekaj vrstic o stvari, ki se še nikdar ni obravnavala v „Narodnem Gospodarju“, ki pa je za naš narodni obstoj največja nevarnost. To je namreč alkoholizem. Vsled pijančevanja preti našemu narodnemu gospodarstvu pogin. Alkoholizem posega globoko v narodno gospodarstvo. Zato bi bilo napačno, ako bi „Narodni Gospodar“ o tem velevažnem vprašanju nikdar ne pisal. Veliko se dandanes dela zaboljšanje gmotnega stanja. Ustanavljajo se posojilnice, živinorejske zadruge, izvršujejo se razne melioracije itd., a gotovo je, da vse zadruge in vse melioracije ne bodo mnogo pomagale, če se bo ljudstvo udajalo pijančevanju. Brez alkoholnega vprašanja se socialno vprašanje ne bo rešilo.

Ali je alkoholizem res taka nevarnost za narodno gospodarstvo?

Da, velika nevarnost. Tu le nekaj dokazov, da narod peša vsled alkoholizma:

I. Pije se veliko. Ljudje pijo, če jim je vroče, pijo, če jim je mraz, pijo, če so veseli, pijo, če so žalostni itd., itd. Vsaka najmanjša stvar je ljudem zadosten vzrok za pitje. Zapravljajo ogromne vsote. Vzemimo nekaj zgledov. Delavec zapije vsak dan samo 10 h na žganju. V enem letu zapije 36 K, v 10 letih

360 K, v 40 letih se z obrestmi nabere blizu 4.000 K. To je že zelo lepa vsota za delavca. — Kmet ali obrtnik zapije vsako nedeljo in praznik le 1 K. Recimo, da je nedelj in praznikov na leto 60. Ako bi te kronice deval v hranilnico, bi imel po preteku 10 let z obrestmi vred blizu 6.000 K. — Premožnejši kmet, meščan ali večji obrtnik zapravi vsak dan le 1 K, na leto zapije 360 K, v 10 letih 3.600 K, v 40 letih z obrestmi vred okrog 35.000 K. — Ali niso te svote velike? — Zapijo se ogromne svote. Dr. Hoppe je izračunal, da so l. 1895 v kulturnih državah ljudje izpili opojnih pijač za 13 milijard frankov. V Nemčiji se vsako leto zapije do 4 milijarde, v Avstriji pa do 3 milijarde. S to svoto bi lahko država vzdrževala vse vojaštvo in vse uradništvo in še marsikaj drugega koristnega. — Koliko zapijo Slovenci? Nekdo je izračunal, da vsako leto nad 100 milijonov kron. Na Kranjskem se zapije za 33 milijonov kron zadacega alkohola vsako leto. — Piva popijo Kranjci do 6 milijonov kron. Večina piva se uvaža iz drugih dežel. Žganja popijo v vrednosti do 14 milijonov kron. Tudi žganja se v veliki večini uvaža iz tujih nemških tovarn. Lahko se trdi, da se uvaža na Kranjsko alkoholnih pijač v vrednosti do 12 milijonov kron. Torej gre vsako leto iz dežele 12 milijonov kron za tuj alkohol, s katerim se naše ljudstvo mori. V 10 letih da to 120 milijonov kron. Ako gredo leto za letom milijoni iz dežele, je jasno, da mora dežela sčasoma popolnoma obubožati. L. 1900 je bila na Kranjskem vknjiženih dolgov za 126 milijonov kron. Bog zna, koliko milijonov tega dolga je provzročil alkohol? Od leta 1868—1892 je bilo na Kranjskem 10.190 zemljišč prodanih. Večinoma vsled pijančevanja gospodarjev. — Četudi se v deželi izvršuje mnogo melioracij, vendar vse te melioracije niti od daleč ne morejo popraviti izgube, ki jo imamo vsled alkoholizma. Pribito je, da je dežela za kakih 12 milijonov kron vsako leto ubožnejša.

II. Napačno bi bilo, ako bi računali v škodo, ki jo napravlja alkoholizem, samo vsote, ki jih ljudje izdajo za pijačo. Vsled pijančevanja pride mnogo ljudi v ječe, v prisilne delavnice, bolnišnice, norišnice, hiralnice. Mnogo otrok pijanskih starišev pride v sirotišnice. Vzdrževanja vseh teh dobredelnih zavodov stane deželo na tisoče. Ako bi ljudje ne pili nezmerne opojnih pijač, bi vsi ti zavodi veliko veliko manj stali. Tisoči kron narodnega premoženja se morajo vsled alkoholizma porabiti za prej naštete zavode.

III. Čas je dražji kakor zlato, je dragocen zaklad, ki ga mora človek vestno in skrbno izrabiti za delo, za napredek človeštva. Le žal, da tega dragocenega zaklada mnogi ljudje ne izrabljajo, in ti so predvsem alkoholiki. Koliko dragocenega časa mnogi pivci in pijanci zapravljajo! Po gostilnah in kavarnah posedajo, delo v pisarnah, v delavnici ali na polju pa zaostaja. Zato pa gre vse gospodarstvo rakovo pot. — Koliko je preprirov in tožba, ki imajo svoj vzrok v pijanosti! — Koliko je potov k raznim sodnim obravnavam! Koliko ljudi sedi leta in leta po ječah vsled pijače! Zares alkoholizem je velik ropar časa. Narodno gospodarstvo hira, ker ljudje ne izrabljajo časa za potrebne in koristne stvari.

IV. Za telo človekovo je največji kapital zdravje. Toda alkoholizem provzroča nešteto bolezni in spravlja človeka v prezgodnji grob. Francoski učenjak Flourens je opazoval žalostne posledice pijančevanja ter je rekel: „Moški ne umirajo, ampak se more“. Na Nemškem jih umrje vsled pijančevanja 8.600 ljudi, na Angleškem do 100.000 na leto. V Avstriji nimamo statistike, a umrje jih vsled pijače gotovo nad 50.000, med njimi Slovencev gotovo nad 1.000. „Zaradi pijanosti jih je že mnogo umrlo“. (Sir. 37, 38.) Pijanec oslabi, tudi njegovi otroci so slabotni in podvrženi različnim boleznim. Ker ljudje veliko pijo, degenerirajo. Pijansko ljudstvo hiti proti svoji pogubi. Koliko nesreč se zgodi vsled pijanosti. Vsakdo

lahko razvidi, da pijansko ljudstvo ne more napredovati na gospodarskem polju. Ne da se izračunati, kako neizmerno veliko škodo ima naš narod, ker vsled pijače naše ljudstvo hira.

A. M.

(Dalje prih.)

Vestnik Zadružne zveze.

Zadružni tečaj v Sinju je priredil dalmatinski pododbor Zadružne zveze. Tečaj se je vršil dne 27., 28. in 29. februarja. Udeležnikov je bilo 16 in sicer 6 duhovnikov, 2 uradnika, 3 trgovci in 5 poljedelcev. Vodil je tečaj revizor Fr. Ž. Dinadini.

Zadružni pregled.

Glavna posojilnica — klerikalna. V dunajskem listu „Die Wage“, tedniku za politiko, narodno gospodarstvo, literaturo in umetnost, je v 2 letošni številki pisal znani publicist in svobodomiselni drž. poslanec E. W. Zenker sledeče:

„Komaj pred letom dnij so bile v slovenskem delu naše države brezštevne malomeščanske in malokmetke eksistence uničene po nepoštenem poslovanju dveh denarnih zavodov, katera so tudi duhovniki in klerikaleci ustanovili in upravljali. To so bile torej katoliške banke ali posojilnice.“

Ta trditev se more očitno nanašati le na propadlo Glavno posojilnico v Ljubljani. Mi bi te novice sploh ne omenjali, ker je preneumna. Če jo vkljub temu omenjamo, storimo edino le zato, da se vidi, kakšne baže blago se prodaja dostikrat po listih, ki hočejo veljati kot znanstveni.

Nove zadruga. Tekom meseca januarja 1912 so bile v zadružni register vpisane naslednje jugoslovanske zadruga.

Na Kranjskem:

Ljubljana, (dež. sod. Ljubljana), Ljudska stavbena in stanovanjska zadruga v Ljubljani, r. z. z. o. z.

Tomišelj, (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruga v Tomišlju, r. z. z. o. p.

Kresnice, (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruga v Kresnicah, r. z. z. o. z.

Na Koroškem:

Krčanje, (dež. sod. Celovec), Hranilnica in posojilnica v Krčanjah, r. z. z. n. z.

Na Primorskem:

Trst, (dež. sod. Trst), Občekoristna stavbena in stanovanjska zadruga Naš Dom, r. z. z. o. j.

Izbrisane iz zadružnega registra so bile v januarju l. l. naslednje zadruga:

Dobrunje, kmetijsko društvo (dež. sod. Ljubljana) vsled končane likvidacije.

Črnomelj, I. belokranjska vinarska zadruga (okrož. sod. Rudolfovo), vsled končane likvidacije.

Pula, konsumno društvo u Puli, Medulinska cesta, vsled končane likvidacije.

Pula-Kastanjer, konsumno društvo (okrož. sod. Rovinj), vsled končane likvidacije.

Pospeševanje varčevanja v malem. Zveza kmetijskih zadrug na Vestfalskem je pred kratkim razposlala okrožnico pri njej včlanjenim 536 zadrugam z vprašanjem, kaj so ukrenile za pospeševanje varčevanja. 27 zadrug je nato odgovorilo, da imajo vpeljane šolske hranilnice. Do konca leta 1911 so te hranilnice zbrale 70.947.31 mark, to je 2.627.68 mark povprečno vsaka hranilnica.

20 posojilnic ima vpeljano varčevanje s pomočjo hranilnih znamk; na ta način se je do konca leta 1911 zbralo 52.811.53 mark.

Pri dveh zadrugah je pobiral prilhanke sel, ki je znosil v hranilnico 57.905 mark.

Dve posojilnici sta vpeljali takozvano „knjigo prihrankov“ in tako zbrali 22.920.10 mark.

Najbolj priljubljeni so pa domači nabiralniki; teh se nahaja okrog 18.000 pri 95 posojilnicah. Od teh nabiralnikov jih je do konca leta 1911 zbralo 13.167 vsoto 206.188.68 mark, kar pride povprečno 15.66 mark na nabiralnik.

Toda tudi druge posojilnice pospešujejo varčevanje v malem, čeravno niso v to svrhu ukrenile kakih posebnih naprav. Koncem leta 1911 so imele posojilnice 192.763.886 mark hranilnih vlog, ki so pripadale 245.391 vlagateljem. Potem takem pride na posamezno hranilno knjižico 786 mark.

V ostalem so vloge tako razdeljene:

29.820 vlog do 10 M	
18.372 „ od 10 do 20 M	
26.190 „ „ 20 „ 50 „	
23.589 „ „ 50 „ 100 „	
29.595 „ „ 100 „ 200 „	
41.487 „ „ 200 „ 500 „	
30.824 „ „ 500 „ 1000 „	
45.514 „ čez 1000 mark.	

Ako računamo vloge do 200 mark za male vloge, tedaj spada 127.566 vlagateljev, torej več kakor polovica, med male vlagatelje. Pospeševanje varčevanja v malem je delo, ki se mu rad posveti

vsak ljudski prijatelj. Veliki uspehi, ki so jih posejilnice na tem polju dosegle, jim morejo biti v nadaljno vspodbudo za neumorno delovanje za dobro stvar.

Nemška agrarna banka. Ustanovni odbor nemške agrarne banke je dobil zagotovilo, da se nemške zadružne zveze na Češkem, Moravskem, Štajerskem, Tirolskem, Koroškem, v Bukovini in Galiciji pridružijo banki in da prevzame za 2 milijona kron akcijskega kapitala. Ker bo znašala osnovna glavnic banke 4 milijone kron, se bo ostala vsota dveh milijonov kron razpisala potom javne subskripcije. Nemške zadružne zveze si torej ne delajo posebnih upov o nameravani državni osrednji zadružni blagajni in si bodo raje same osnovala svojo denarno centralo.

Gospodarske drobtine.

Enodneven cepilni tečaj za vinogradnike priredi e. kr. vinarski nadzornik g. B. Skaličky začetkom meseca aprila pri državni trtnici v Bršlinu pri Novem mestu.

Poučeval bode v novem cepljenju in siljenju ameriških trt (ključev), s pomočjo katerega se da vinograd najhitreje in najceneje obnoviti.

Zglasiti se je do 25. t. m. pri e. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem.

Vrednost lanskega vinskega pridelka na Kranjskem. Glasom statističnih, iz posameznih vinorodnih krajev kranjski kmetijski družbi došlih poročil se je na vsem Kranjskem pridelalo v jeseni 1911 skupaj 225.991 hl, ali okroglo 226.000 hl vina, in to 129.070 hl belega, 84.417 hl rudečega (cviček) in 12.504 hl črnega vina. Povprečni pridelek na ha znaša 22.2 hl ali 2220 l. V primeri z letom 1910 je lanski pridelek za 167.287 hl večji, kajti leta 1910 se je pridelalo le 58.704 hl. Pa ne samo glede množine, marveč tudi glede dobrote lanski vinski pridelek tudi v drugih kronovinah znatno presega svojega prednika. Zato so pa naši vinogradniki na svoje blago jako ponosni in ga vedo ceniti. Z ozirom na dosedanje cene 40—60 in tudi 70 h za liter smemo z gotovostjo vzeti povprečno ceno 50 h za liter. Potemtakem je lanski vinski pridelek na Kranjskem 226.000 hl po 50 K, skupaj vreden 11,300.000 K. Recimo da se ga $\frac{1}{4}$, to je okroglo 56.000 hl, ne proda, ga pojde vendar še za 8,500.000 K v promet. Sreča je to za Kranjsko, da se je lanska vinska letina tako sponesla in da

so se dosegle tako lepe cene, kajti v nasprotnem slučaju bi se gotovo bile že cele rodbine na novo izselile ter iskale drugod zaslužka. Tako so si pa mnogi zopet opomogli ter bodo zopet z veseljem naprej obdelovali svojo grudo. Sodeč po lanskem trtnem lesu nas navdaja veselo upanje, da bo prihodnja vinska letina lanska še znatno prekašala — vsaj glede množine — in zato si ne moremo kaj, da bi naših in drugih vinogradnikov že sedaj ob pričetku novega leta ne opozorili, naj za jesen to je za dobro trgateg, skrbe že sedaj. Kdor je že prašil, to je kdor je izvršil že predzimsko kop, je dobro ravnal; še bolj pa, kdor je ob enem tudi gnojil, zlasti z umetnim gnojem, ki se počasi razkrajja (Tomaževa žlindra, kajnit). Kdor pa umetnega gnoja še ni trosil in je vinograd potreben gnoja, lahko to stori v teku zime, naj sneg zapade ali ne. Ker trte po nekod tudi po zimi obrezujejo, opozarjamo ob enem, da naj se na posameznih trtah ne pušča preveč rodnege lesa, če tudi je morebiti prav močna, ker se trta s prevelikim nakladijem ošibi, po letu bolj trpi sušo, bolezni jo bolj napadajo, čiščenje takih trt in vinogradov je otežkočeno in končno se grozdje na preobloženih trtah slabeje razvije in slabeje dozori ter take trte dosledno dajo vino slabejše vrste.

Jajce v svetovni trgovini. Veliko se dandanes govori in piše o vrednosti živinoreje, a pri tem se vedno pozabi na glavnega nositelja našega izvoza, na — kokoš. In vendar tvori ravno kokoš razun sladkorja, lesa in žita naš najvažnejši izvoz, kajti postojanka „jajca“ stoji že kar na četrtem mestu našega trgovskega prometa v vrednosti 116 milijonov kron na leto. Jajce je dandanašnji medsvetovne trgovinske važnosti, je predmet v trgovini, po katerem se vedno povprašuje. V Anglijo se je uvozilo leta 1907 za 180 milijonov, v Nemčijo za 197 milijonov, v Švico za 17 milijonov kron jajec. Izvažalo se je iz Rusije jajec za 215 milijonov K. V Avstriji narašča izvoz jajec leto za letom. Največ jajec se porabi na Angleškem in najmanj na Švedskem.

Kje so najbolj varčni ljudje? Na Danskem je leta 1909 imel povprečno vsak posameznik 364.70 frankov naloženih v hranilnicah, na Pruskem 231 frankov, na Norveškem 195.55 frankov, v Združenih državah 173.79 frankov, v Avstriji 157.03 frankov, na Švedskem 147 frankov in na Angleškem 97.65 frankov. Še-le za Angleško pride Francija z 94.87 franki, Belgija z 90.81 franki, Ogrska z 97.24 franki, Italija z 73.92 franki, Nizozemska z 64.79 in Rusija z 16.27 franki.

Gališki kmet pod judovskim jarmom. Znano je, kako veliko moč imajo judje v Galiciji, tako moč, da so popolnoma usužnjili maloruskega in poljskega kmeta. Zakaj to? Kako je prišlo do tega? Leta 1868. je zavladalo v Avstriji liberalno ministrstvo. Prvi njegov korak je bil poleg drugega odprava omejitve, ki je prepovedala judom nakup posestev v Galiciji. Posledica tega sklepa je bila grozna, usodepolna za celo deželo. V tistem času je bilo v Galiciji le 38 judovskih posestnikov. Leta 1870 jih je bilo pa že 67, leta 1873 že 289, leta 1890 pa je bil vsak peti posestnik jud. Judje so kupovali od plemičev kmetije. Od leta 1874 do 1892 je prešlo na jude 43.000 malih posestev. Vsako leto prodajo ali spravijo na boben judje do 1500 posestev, vsako leto vržejo med reveže do 20.000 ljudi. Večkrat pridejo na boben posestva radi zelo majhnih dolgov, radi 200 do 1000 kron. Zato se pa ljudstvo izseljuje. Med judi mu ni živeti, ker ga neusmiljeno žulijo. Tako je bilo n. pr. na nekem posestvu intabuliranega dolga za 1800 K. Jud-upnik je tožil in začel pravdo, najel od kmeta premičnino, ki je bila vredna 3000 K za 600 K, licitiral blago tam in ga dobil po nesramno nizki ceni. Judje si namreč zgovore med seboj, da ne bodo hodili drug drugemu na pot pri dražbi, in tako si pridobe posestva za nizko ceno.

257.063 avtomobilov in 457.000 šoferjev. Do lani je bilo na Francoskem največ avtomobilov, letos pa jih je največ na Angleškem. Na Francoskem je avtomobilov 66.000, na Angleškem pa 150.697, h katerim treba prišteti 106.366 motocikljev; na Francoskem jih je 9195. Samo v Londonu je 46.638 avtomobilov 15.913 motocikljev in 3067 avtomobilnih vozov. Šoferjev je na Angleškem 457.037.

Avstrijske državne železnice so imele v letu 1909, 10.240 km dolžine. V letu 1910 se je zvišala dolžina na 13.009 km. Železnice, ki jih ima država le v prometu, so znašale v dolžini 694 kilometrov. Vsa dolžina železnice v državnem prometu znaša koncem leta 1910, 13.703 km. V teh železnicah je naloženega kapitala 5.402.968.789 K, v železnicah pa, ki so le v državnem prometu 176.015.648 K. En kilometer dolžine stane torej povprečno 407.115 K. — Vseh uslužbencev, ki so podvrženi zavarovanju proti nezgodam, je bilo pri državnih železnicah leta 1910, 268.527. Vsi delavci so skupno izvršili 37.699.191 delovnih dni. Plačilna vsota zaračunjena v zavarovanje proti nezgodam je znašala 340.011.315 K 93 v.

Prebarvajte poljedelske stroje in orodje! Marsikateri kmetovalec si misli, da bi bila potrata, če bi prebarval orodje in stroje z oljnato barvo. Kdor pa malo računa, mora uvideti, da se ta majhni izdatek dobro izplača. Barva namreč brani mokroti priti v luknjice, ki se nahajajo v lesu, in s tem prepreči, da les ne prične gniti ali železo rjaveti. Posebno se priporoča prebarvati take predmete, ki so zelo izpostavljeni škodljivemu vplivu dežja, vetra in solnca, kakor pluge, brane, stroje za košnjo, za obračanje sena, za sejanje, gnojnične vozove itd. Ko je v jeseni poljsko delo dokončano, pregleda umni kmetovalec svoje orodje in da čez zimo popraviti, kar se nahaja v slabem stanju. Pri popravi se posamezni deli nadomeste z novimi, tako, da je pobarvano orodje popolnoma pisano. Že iz tega vzroka je umestno, da se dá orodje prebarvati. Nanovo prebarvani predmeti so kot novi. Barvo in čopič je dobiti v vsaki trgovini za mal denar. Razume se, da je treba predmete, ki jih mislimo prebarvati, poprej popolnoma osnažiti. Na orodju, pokritem s prahom, prstjo ali rjo, ne drži dolgo barva in zastoj so stroški in delo. Izplača se tudi take dele hiše pobarvati, ki so zelo izpostavljeni vremenskim spremembam, kakor lesene stene, verande itd.

V čem se razlikuje presno maslo, narejeno s posnemalnikom, od tistega, ki se dela v navadni pinji? S posnemalnikom se presno maslo sploh ne dela, ampak s posnemalnikom se smetana iz mleka posname, ki se potem v vsakršni pinji umeđe. Vprašanje bi se pravzaprav moralo glasiti: kakšno prednost ima posnemanje s posnemalnikom pred starim načinom posnemanja? Prednosti, ki jih daje posnemalnik, so naslednje:

1. Dobiva se čista smetana, ker se vsa nesnaga iz mleka odstrani in se zato more izdelovati veliko finejše presno maslo.

2. Pri posnemanju smo neodvisni od topline zraka, zato mleko lahko po zimi in po leti takoj in kadar hočemo še popolnoma sladko posnamemo.

3. Dobi se več presnega masla.

4. Mleko se more bolj ali manj posneti.

5. Dobi se popolnoma sladka smetana in sladko posneto mleko. Ker se torej iz smetane, posnete s posnemalnikom, dobi veliko več presnega masla, ki je boljše in več vredno, zato se primeren posnemalnik izplača že pri mleku dveh ali treh krav.

Pojasnilo in poziv

vsem razstavljalcem perutnine in kuncev.

Razstava se vrši dne 30. in 31. marca ter 1. aprila v hotelu „Union“, kamor je poslani vse, odboru naznanjene skupine, katerih je priglašanih nad 100.

Posljejo se pod naslovom „Perutninarska razstava v Ljubljani, hotel Union“.

Vsak naj na svoj kurnik zapiše, ime, kraj in postajo, da ne bo zmešnjav in da se olajša delo odboru.

Transportne stroške sem in nazaj plača odbor, zato ni treba plačati za železnico.

Vsakdo naj priloži „Potrdilo“ c. kr. kmetijske družbe priloži voznemu listku na železnični postaji, da imamo znižano ceno na železnici.

Vse pošiljave po železnici morajo dospeti dne 29. marca v Ljubljano. Okoličani, ki pripeljejo na vozeh, morajo oddati živali v soboto zjutraj t. j. 30. marca najkasneje do 9. ure.

Vsak naj skrbi kolikor mogoče za ličen kurnik, ki naj bo nastlan.

Živali naj se prejšnji dan omijejo in ocedijo, snažnost je velike važnosti na razstavah.

Kdor ima razstavljene živali na prodaj, naj pritrdi listek h kurniku z napisom „Na prodaj“.

Vsakdo naj po možnosti priloži par jajec od razstavljenega plemena.

Za krmo in krmljenje skrbi odbor.

Ta razstava bo velikega pomena za razvoj perutninarstva in male živinoreje na Kranjskem. Agitirajte pridno za mnogobrojni obisk pri znancih in ljubiteljih reje. Pošljite prav gotovo obljubljeno! Na svidenje na razstavi!

O d b o r.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice in hranilnice v Črncem vrhu nad Idrijo,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil na cvetno nedeljo dne 31. marca 1912 ob 11. uri dopoldne v posojilniški hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1911.

5. Volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Poročilo o izvršeni reviziji.

8. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Grižah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 14. aprila 1912 ob 1/2 4 popoldan v posojilničnih prostorih, oziroma v občinski pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Poročilo nadzorstva.

3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

4. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice v Frankolovem,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 31. marca 1912 po večernicah v občinski pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.

2. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

3. Poročilo o izvršeni reviziji.

4. Volitev načelstva in nadzorstva.

5. Prosti predlogi.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruga v Cerkljah,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 24. marca 1912 ob 5. uri popoldne v prostorih Andreja Murnik v Cerkljah št. 17.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

3. Volitev načelstva.

4. Volitev nadzorstva.

5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruga na Brdu,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 31. marca 1912 ob 3. uri popoldne v društveni dvorani na Brdu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Poročilo nadzorstva.

3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano,
reg. zadr. z om. zav.

ki bo dne 19. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
Cebavovi dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dobovi,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

ki bo dne 31. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
posojilničnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na I. redni občni zbor

Kmetijskega društva v Hrenovicah,
reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil v nedeljo dne 31. sušca 1912 ob 4. uri
popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o ustanovnem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bi bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

**Hranilnice in posojilnice pri sv. Bolfenku
na Kogu,**

registrovane zadruga z neomejeno zavezo
ki bo dne 25. marca 1912 ob 8. uri dopoldne v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Tunicah,
reg. zadr. z neom. zav.

ki bo dne 19. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Šmarci,

registrovane zadruga z omejenim poroštvom,
ki se bo vršil dne 31. marca 1912 ob 5. uri popoldne v
Društvenem domu

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Mekarske zadruga v Šmarci,

registrovane zadruga z omejenim poroštvom
ki se bo vršil dne 31. marca 1912 ob 4. uri popoldne v
Društvenem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Svečini,

reg. zadr. z neom. zav.,
ki se bo vršil dne 25. marca 1912 ob 4. uri popoldne v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

**Kmetijskega društva na Rižani
pod Rozarjem.**

reg. zadr. z om. zav.,
ki se vrši dne 31. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Prememba pravil.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruge v Cerkljah,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 24. marca 1912 ob 5. uri popoldne pri Petrovcu v pisarni Hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na X. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Gorah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se vrši dne 14. aprila 1912 ob 3. uri popoldne pri posestniku Francetu Leskovec na Gorah št. 32.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Kostanjevici,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 31. marca 1912 po popoldanski službi božji v zadrušnih prostorih v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo o izvršeni reviziji.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Dopolnilna volitev članov načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na XIV. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šturijah,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki bo dne 19. marca 1912 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dolu pri Ljubljani,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 31. marca 1912 ob 4. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Domžalah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 31. marca 1912 ob 3. uri popoldne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Sodarske zadruge na Češnjici,

reg. zadr. z om. zavezo,

ki bo dne 8. aprila 1912 ob 2. uri popoldne v prostorih zadruge.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruge na Vrhniki

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 24. sušca 1912 ob 3. uri popoldne v Društvenem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na III. redni občni zbor
**Gospodarskega in konsumnega društva
v Kortah,**

reg. zadr. z om. zav.,
ki bo dne 30. marca 1912 ob 8. uri zvečer v
društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Prememba pravil.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo,

Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Framu,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 25. marca 1912 ob 3 uri popoldne v
uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Sodražici,

reg. zadr. z neom. zav.
ki se vrši dne 17. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
župnišču v Sodražici.

Dnevni red:

1. Odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev štirih članov načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijsko strojne zadruga na Kokriču,

registrovane zadruga z omejeno zavezo
ki se vrši v nedeljo, dne 31. marca 1912 ob 4. uri popoldne v
zgorajjih prostorih pri Kmetu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Računski zaključek za l. 1911.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Volitev.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Trnovem,

reg. zadr. z neom. zavezo
ki se bo vršil dne 25. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo o izvršeni reviziji.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Semiču,

reg. zadr. z neom. zav.
ki se bo vršil dne 24. marca 1912 ob 3. uri dopoldne v
Društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Cerkljah,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 24. marca 1912 ob 3. uri popoldne v
pisarniških prostorih pri Petrovcu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1911.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruga v Sorici,

reg. zadr. z om. zav.
ki se vrši dne 24. sušca 1912 ob 3. uri popoldne v mlekarni
hiši št. 22. v Zg. Sorici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1911.
3. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Velikih Laščah,

reg. zadr. z neom. zsv.

ki se bo vršil dne 24. marca 1912 ob 1/2 3. uri popoldne v dvorani Zadrúžnega doma v Velikih Laščah.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo o izvršeni reviziji.

3. Poročilo načelstva.

4. Poročilo nadzorstva.

5. Odobritev računskega zaključka za l. 1911.

6. Volitev načelstva.

7. Volitev nadzorstva.

8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Krki,

reg. zadr. z neom. por.

ki se bo vršil dne 17. marca 1912 ob 3. uri popoldne v zadrúžnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

4. Volitev načelstva.

5. Volitev nadzorstva.

6. Prememba pravil.

7. Poročilo o izvršeni reviziji.

8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bi bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje, na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske gospodarske zadrúge v

Zagorju ob Savi,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 31. marca 1912 ob 3. uri popoldne v dvorani Zadrúžnega doma.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

5. Volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Poročilo o izvršeni reviziji.

8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se čez 14 dni na istem mestu in po istem dnevnem redu, drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v

Zagorju ob Savi,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 24. marca 1912 ob 3. uri popoldan v dvorani Zadrúžnega doma.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

5. Volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Poročilo o izvršeni reviziji.

8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se po treh tednih na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Prihovi,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 25. marca 1912 po večernicah v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.

2. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

3. Volitev načelstva in nadzorstva.

4. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Tomažu pri Celovcu,

reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 31. marca 1912 ob 3. uri popoldne v dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1911.

3. Volitev načelstva in nadzorstva.

4. Poročilo o izvršeni reviziji.

5. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Artičah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki bo v nedeljo dne 24. marca 1912 ob 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Poročilo nadzorstva.

3. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

4. Prememba pravil.

5. Slučajnosti.

Načelstvo.